

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Приймальна комісія**

**ВСТУПНА КАМПАНІЯ ДО ЗАКЛАДІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Збірник матеріалів
III Всеукраїнської науково-практичної конференції**

13 червня 2020 року, м. Київ

ПРО ПЕРЕЛІК ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ ДЛЯ УЧАСТІ У КОНКУРСНОМУ ВІДБОРІ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

Тенденції останніх років у системі вищої освіти в Україні спричинили перехід від самостійного встановлювання закладами вищої освіти (далі – ЗВО) переліку вступних випробувань на кожну спеціальність при вступі на основі повної загальної середньої освіти, що іноді призводило до того, що для вступу на одну й ту саму спеціальність в різних ЗВО необхідно було подавати сертифікати зовнішнього незалежного оцінювання (далі – ЗНО) з різних предметів. Оскільки в Україні нині діє обмеження на кількість предметів у сертифікаті ЗНО, відповідно, деякі вступники не мали змоги скористатись правом взяти участь у конкурсі на навчання у різних ЗВО на одну й ту ж спеціальність. Це призводило до непорозумінь та не повної коректності конкурсного відбору в межах обсягу державного замовлення встановленого загалом для відповідної спеціальності. З 2018 року введений Єдиний перелік конкурсних предметів, творчих заліків та творчих конкурсів для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра (магістра медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямувань) на відкриті та закриті (фіксовані) конкурсні пропозиції на основі повної загальної середньої освіти (далі – Єдиний перелік) [1]. Враховуючи, що конкурсний відбір вступників на навчання за рахунок видатків державного бюджету та за рахунок видатків місцевих бюджетів на кожну спеціальність проводиться загалом для всіх ЗВО, вищезазначений Єдиний перелік дійсно встановлює рівний доступ до отримання вищої освіти вступникам відповідної спеціальності на бюджетні конкурсні пропозиції.

Розглянемо Єдиний перелік 2019 року:

1. Заклади вищої освіти можуть передбачити в Правилах прийому обов'язкове складання творчих заліків із спеціальностей (предметних спеціальностей):

Шифр галузі	Галузь знань	Код спеціальності	Назва спеціальності
01	Освіта/Педагогіка	011	Освітні, педагогічні науки
		012	Дошкільна освіта
		013	Початкова освіта
		014	Середня освіта (за предметними спеціальностями)
		015	Професійна освіта (за спеціалізаціями)
		016	Спеціальна освіта
		017	Фізична культура і спорт

02	Культура і мистецтво	022	Дизайн (крім спеціалізацій, для яких передбачено проведення творчого конкурсу)
----	----------------------	-----	--

2. Перший конкурсний предмет для усіх спеціальностей (предметних спеціальностей, спеціалізацій) та галузей знань - українська мова та література.

3. Інформацію про другий та третій конкурсні предмети наведено в таблиці:

Шифр галузі	Галузь знань	Код спеціальності	Назва спеціальності	Конкурсні предмети	
				другий предмет	третій предмет
01	Освіта/ Педагогіка	012	Дошкільна освіта	історія України	математика або біологія
		013	Початкова освіта	математика	історія України або біологія
		014	Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)		
		014.01	Середня освіта (Українська мова і література)	історія України	іноземна мова або географія
		014.02	Середня освіта (Мова і література (із зазначенням мови))	іноземна мова	історія України або географія
		014.03	Середня освіта (Історія)	історія України	іноземна мова або географія
		014.04	Середня освіта (Математика)	математика	фізика або іноземна мова
		014.05	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	біологія	хімія або математика
		014.06	Середня освіта (Хімія)	хімія	біологія або математика
		014.07	Середня освіта (Географія)	географія	математика або іноземна мова

		014.08	Середня освіта (Фізика)	математика	фізика або іноземна мова
		014.09	Середня освіта (Інформатика)	математика	фізика або іноземна мова
		014.10	Середня освіта (Трудове навчання та технології)	математика	фізика або біологія
		014.11	Середня освіта (Фізична культура)	біологія	історія України або географія
		014.12	Середня освіта (Образотворче мистецтво)	історія України	іноземна мова або біологія
		014.13	Середня освіта (Музичне мистецтво)	історія України	іноземна мова або математика
		014.15	Середня освіта (Природничі науки)	біологія	географія або фізика, або хімія
		015	Професійна освіта (за спеціалізаціями)		
		015.01	Професійна освіта (Будівництво)	математика	фізика або іноземна мова
		015.02	Професійна освіта (Видавничо- поліграфічна справа)	математика	фізика або іноземна мова
		015.03	Професійна освіта (Гірництво)	математика	фізика або географія
		015.04	Професійна освіта (Деревообробка)	математика	фізика або біологія
		015.05	Професійна освіта (Документознавство)	історія України	математика або іноземна мова
		015.06	Професійна освіта	математика	фізика або

			(Електроніка, радіотехніка та телекомунікації)		іноземна мова
		015.07	Професійна освіта (Електротехніка та електромеханіка)	математика	фізика або іноземна мова
		015.08	Професійна освіта (Енергетика)	математика	фізика або іноземна мова
		015.09	Професійна освіта (Зварювання)	математика	фізика або іноземна мова
		015.10	Професійна освіта (Комп'ютерні технології)	математика	фізика або іноземна мова
		015.11	Професійна освіта (Машинобудування)	математика	фізика або іноземна мова
		015.12	Професійна освіта (Металургія)	математика	фізика або іноземна мова
		015.13	Професійна освіта (Метрологія, стандартизація та сертифікація)	математика	фізика або іноземна мова
		015.14	Професійна освіта (Нафтогазова справа)	математика	фізика або іноземна мова
		015.15	Професійна освіта (Охорона праці)	математика	фізика або біологія
		015.16	Професійна освіта (Сфера обслуговування)	географія	математика або іноземна мова
		015.17	Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості)	математика	біологія або хімія

		015.18	Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)	біологія	хімія або іноземна мова
		015.19	Професійна освіта (Товарознавство)	математика	географія або іноземна мова
		015.20	Професійна освіта (Транспорт)	математика	фізика або іноземна мова
		015.21	Професійна освіта (Харчові технології)	математика	хімія або біологія
		015.22	Професійна освіта (Хімічні технології)	математика	хімія або біологія
		016	Спеціальна освіта	біологія	історія України або іноземна мова
		017	Фізична культура і спорт	біологія	творчий конкурс
02	Культура і мистецтво	021	Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	історія України або фізика	творчий конкурс
		022	Дизайн (за спеціалізаціями «Графічний дизайн»,	історія України або фізика	творчий конкурс
			«Дизайн одягу (взуття)», «Дизайн середовища», «Промисловий дизайн»)		
		022	Дизайн (крім спеціалізацій «Графічний дизайн», «Дизайн одягу (взуття)»,	історія України або фізика	математика або іноземна мова

			«Дизайн середовища», «Промисловий дизайн»)		
		023	Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	історія України	творчий конкурс
		024	Хореографія	історія України	творчий конкурс
		025	Музичне мистецтво	історія України	творчий конкурс
		026	Сценічне мистецтво	історія України	творчий конкурс
		027	Музеєзнавство, пам'яткознавство	історія України	іноземна мова або географія
		028	Менеджмент соціокультурної діяльності	математика	географія або іноземна мова
		029	Інформаційна, бібліотечна та архівна справа	історія України	математика або іноземна мова
03	Гуманітарні науки	031	Релігієзнавство	історія України	математика або іноземна мова
		032	Історія та археологія	історія України	географія або іноземна мова
		033	Філософія	історія України	математика або іноземна мова
		034	Культурологія	історія України	іноземна мова або географія

		035	Філологія	іноземна мова	історія України або географія
05	Соціальні та поведінкові науки	051	Економіка	математика	іноземна мова або географія
		052	Політологія	історія України	математика або іноземна мова
		053	Психологія	математика	біологія або іноземна мова
		054	Соціологія	математика	історія України або іноземна мова
06	Журналістика	061	Журналістика	історія України	математика або іноземна мова
07	Управління та адміністрування	071	Облік і оподаткування	математика	іноземна мова або географія
		072	Фінанси, банківська справа та страхування	математика	іноземна мова або географія
		073	Менеджмент	математика	іноземна мова або географія
		075	Маркетинг	математика	іноземна мова або географія
		076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	математика	іноземна мова або географія
08	Право	081	Право	історія України	математика або іноземна мова

09	Біологія	091	Біологія	біологія	хімія або іноземна мова
10	Природничі науки	101	Екологія	біологія	хімія або географія
		102	Хімія	хімія	математика або іноземна мова
		103	Науки про Землю	математика	фізика або географія
		104	Фізика та астрономія	математика	фізика або іноземна мова
		105	Прикладна фізика та наноматеріали	математика	фізика або іноземна мова
		106	Географія	географія	математика або іноземна мова
11	Математика та статистика	111	Математика	математика	фізика або іноземна мова
		112	Статистика	математика	фізика або іноземна мова
		113	Прикладна математика	математика	фізика або іноземна мова
12	Інформаційні технології	121	Інженерія програмного забезпечення	математика	фізика або іноземна мова
		122	Комп'ютерні науки	математика	фізика або іноземна мова
		123	Комп'ютерна інженерія	математика	фізика або іноземна мова

		124	Системний аналіз	математика	фізика або іноземна мова
		125	Кібербезпека	математика	фізика або іноземна мова
		126	Інформаційні системи та технології	математика	фізика або іноземна мова
13	Механічна інженерія	131	Прикладна механіка	математика	фізика або іноземна мова
		132	Матеріалознавство	математика	фізика або іноземна мова
		133	Галузеве машинобудування	математика	фізика або іноземна мова
		134	Авіаційна та ракетно-космічна техніка	математика	фізика або іноземна мова
		135	Суднобудування	математика	фізика або іноземна мова
		136	Металургія	математика	фізика або іноземна мова
14	Електрична інженерія	141	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка	математика	фізика або іноземна мова
		142	Енергетичне машинобудування	математика	фізика або іноземна мова
		143	Атомна енергетика	математика	фізика або іноземна мова

		144	Теплоенергетика	математика	фізика або іноземна мова
		145	Гідроенергетика	математика	фізика або іноземна мова
15	Автоматизація та приладобудування	151	Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	математика	фізика або іноземна мова
		152	Метрологія та інформаційно-вимірвальна техніка	математика	фізика або іноземна мова
		153	Мікро- та наносистемна техніка	математика	фізика або іноземна мова
16	Хімічна та біоінженерія	161	Хімічні технології та інженерія	математика	хімія або біологія
		162	Біотехнології та біоінженерія	біологія	хімія або математика
		163	Біомедична інженерія	біологія	математика або іноземна мова
17	Електроніка та телекомунікації	171	Електроніка	математика	фізика або іноземна мова
		172	Телекомунікації та радіотехніка	математика	фізика або іноземна мова
		173	Авіоніка	математика	фізика або іноземна мова
18	Виробництво та технології	181	Харчові технології	математика	хімія або біологія

		182	Технології легкої промисловості	математика	фізика або хімія, або біологія
		183	Технології захисту навколишнього середовища	математика	фізика або біологія
		184	Гірництво	математика	фізика або географія
		185	Нафтогазова інженерія та технології	математика	хімія або географія
		186	Видавництво та поліграфія	математика	фізика або хімія, або іноземна мова
		187	Деревообробні та меблеві технології	математика	фізика або біологія
19	Архітектура та будівництво	191	Архітектура та містобудування	математика	творчий конкурс
		192	Будівництво та цивільна інженерія	математика	фізика або іноземна мова
		193	Геодезія та землеустрій	математика	географія або історія України
		194	Гідротехнічне будівництво, водна інженерія та водні технології	математика	фізика або географія
20	Аграрні науки та продовольство	201	Агрономія	біологія	хімія або математика
		202	Захист і карантин рослин	біологія	хімія або математика
		203	Садівництво та виноградарство	біологія	хімія або математика

		204	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва	біологія	хімія або математика
		205	Лісове господарство	математика	хімія або біологія
		206	Садово-паркове господарство	математика	хімія або біологія
		207	Водні біоресурси та аквакультура	біологія	хімія або математика
		208	Агроінженерія	математика	фізика або географія
21	Ветеринарна медицина	211	Ветеринарна медицина	біологія	хімія або математика
		212	Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	біологія	хімія або математика
22	Охорона здоров'я	221	Стоматологія	біологія або хімія	фізика або математика
		222	Медицина	біологія або хімія	фізика або математика
		223	Медсестринство	біологія або хімія	фізика або математика
		224	Технології медичної діагностики та лікування	біологія або хімія	фізика або математика
		225	Медична психологія	біологія або хімія	фізика або математика
		226	Фармація, промислова фармація	біологія або хімія	фізика або математика
		227	Фізична терапія, ерготерапія	біологія або хімія	фізика або математика
		228	Педіатрія	біологія або хімія	фізика або математика

		229	Громадське здоров'я	біологія або хімія	фізика або математика
23	Соціальна робота	231	Соціальна робота	історія України	іноземна мова або математика
		232	Соціальне забезпечення	історія України	географія або математика
24	Сфера обслуговування	241	Готельно- ресторанна справа	іноземна мова	географія або математика
		242	Туризм	іноземна мова	географія або математика
25	Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	251	Державна безпека	визначаються відповідними державними замовниками за погодженням з МОН	
		252	Безпека державного кордону		
		253	Військове управління (за видами збройних сил)		
		254	Забезпечення військ (сил)		
		255	Озброєння та військова техніка (крім вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)	математика	фізика або іноземна мова
		255	Озброєння та військова техніка (для вищих військових навчальних закладів	визначаються відповідними державними замовниками за погодженням з МОН	

			(закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)		
		256	Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)		
26	Цивільна безпека	261	Пожежна безпека	математика	фізика або біологія
		261	Пожежна безпека (для вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)	математика	творчий конкурс
		262	Правоохоронна діяльність (для вищих військових навчальних закладів (закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання), військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти)	історія України	творчий конкурс

		263	Цивільна безпека	математика	фізика або іноземна мова
27	Транспорт	271	Річковий та морський транспорт	математика	фізика або іноземна мова
		272	Авіаційний транспорт	математика	фізика або іноземна мова
		273	Залізничний транспорт	математика	фізика або іноземна мова
		274	Автомобільний транспорт	математика	фізика або іноземна мова
		275	Транспортні технології (за видами)	математика	фізика або іноземна мова
28	Публічне управління та адміністрування	281	Публічне управління та адміністрування	математика	іноземна мова або історія України
29	Міжнародні відносини	291	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	іноземна мова	історія України або математика
		292	Міжнародні економічні відносини	іноземна мова	географія або математика
		293	Міжнародне право	іноземна мова	історія України або математика

Примітка. Вищі військові навчальні заклади та військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку військових фахівців для подальшого комплектування посад осіб офіцерського (сержантського, старшинського) складу за схемою підготовки «курсант», третім конкурсним предметом можуть визначати декілька конкурсних предметів за усіма спеціальностями підготовки військових фахівців.

Перелік конкурсних предметів визначається відповідними державними замовниками за погодженням з Міністерством освіти і науки.

Порівнявши Додаток 4 до Умов прийому для здобуття вищої освіти в 2020 році (далі Умови прийому) з вищенаведеним неважко помітити, що в Єдиний перелік, проти 2019 року, для деяких спеціальностей були внесені зміни. Якщо порівнювати з Єдиним переліком 2018 року, можемо побачити ще більшу відмінність.

Слід зазначити, що з юридичної точки зору Умови прийому чинні тільки в рік вступу, і кожного року затверджуються наново разом з вимогами до переліку вступних випробувань. Водночас, враховуючи реформування системи середньої та вищої освіти, а також невизначеність наперед переліку конкурсних предметів, вступники не завжди можуть заздалегідь якісно готуватися як для вступу, так і для подальшого навчання за обраною спеціальністю (спеціалізацією, освітньою програмою).

З огляду на вищенаведене, а також взявши до уваги багаторічний досвід спілкування зі вступниками та їхніми батьками, в майбутньому буде доцільним на законодавчому рівні встановлення мораторію на зміну Єдиного переліку, як мінімум, за три роки до вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра.

Список використаних джерел:

1. Умови прийому на навчання до закладів вищої освіти України у 2018 році. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1397-17/page#n17> (дата звернення: 12.04.2020).
2. Умови прийому для здобуття вищої освіти в 2020 році. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1192-19#Text> (дата звернення – 01.06.2020 р.).
3. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>. (дата звернення: 12.04.2020).